

Павлюк Є.О.,
Аспірант кафедри фінансів і кредиту
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ НА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Ефективність функціонування пенсійної системи слід розглядати відповідно до її цілей існування. На мікрорівні пенсійна система – це інструмент накопичення доходів та вирівнювання споживання протягом життєвого циклу людини. На макрорівні пенсійна система служить для поточного розподілу ВВП між поколінням працівників та поколінням пенсіонерів, а також для генерування інвестиційних ресурсів та перерозподілу фінансових потоків між галузями економіки [1].

Ефективна пенсійна система повинна забезпечувати на мікрорівні – максимізацію споживчого попиту громадянина протягом усього життя, а на макрорівні – оптимальний перерозподіл ВВП між поколіннями, а у майбутньому зводити до мінімуму негативного впливу на економіку та ринок праці. Також можемо розглядати структурну (внутрішню) ефективність пенсійної системи, яку можемо визначити як ефективність окремих її складових (рівнів, стовпів, фондів), а також функціональну (зовнішню) ефективність, яка характеризується впливом пенсійної системи на економіку, фінансову систему країни та ринок праці. Загальна ефективність є поєднанням проявів функціональної та структурної ефективності. Ефективну пенсійної системи формують наступні складові:

- адекватність розподілу ВВП в часі (адекватність пенсійних виплат попередньо отримуваній заробітній платі);
- найбільша повнота охоплення пенсійної системою працездатного населення;

- найменш можливі адміністративні витрати на утримання пенсійної системи;

При оцінці макроефективності функціонування національної пенсійної системи як правило розглядають:

- рівень пенсійних виплат з позиції забезпечення достойного рівня життя пенсіонерів;
- обсяг і частку фінансових ресурсів пенсійної системи відносно ВВП, що дозволяє проаналізувати з макроекономічної позиції рівень відтворення населення;
- фінансову стійкість пенсійної системи в довгостроковій перспективі з урахуванням демографічних та економічних особливостей, а також структурних змін національного ринку праці.

З одного боку, національну пенсійну систему можна розглядати як систему економічних, соціальних та правових інститутів, діяльність яких спрямована на залучення коштів застрахованих осіб, що здійснюють цільові пенсійні внески. З іншого боку, національна пенсійна система виступає інструментом з формування активів через залучення коштів юридичних і фізичних осіб. Комплексна оцінка ефективності пенсійної системи повинна містити показники, що дозволять всесторонньо проаналізувати та оцінити ефективність та стійкість окремих її компонентів та системи в цілому[2].

Для вирішення проблеми комплексної оцінки стану пенсійної системи пропонуємо використати методичний підхід, що базується на різних групах показників, які дозволяють проаналізувати стан вітчизняної пенсійної системи:

- показники рівня зрілості національної пенсійної системи;
- показники оцінки рівня пенсійних виплат, які дозволяють здійснити оцінку ефективності функціонування пенсійної системи з позиції достатності пенсійних виплат для забезпечення достойного рівня життя пенсіонерів;

- показники оцінки рівня пенсійних виплат національної системи пенсійного забезпечення, які характеризують рівень доходів та забезпеченість пенсіонерів, а також ступінь збереження досягнутого рівня життя;

- відносні вартісні показники ефективності функціонування національної пенсійної системи, які дозволяють оцінити та проаналізувати вартість національної системи пенсійного забезпечення для держави, а також визначити рентабельність інвестування акумульованих пенсійними фондами коштів;

- показниками фінансової стійкості дозволяють оцінити стан фінансових ресурсів інституцій пенсійної системи, з метою забезпечення стабільного рівня пенсійних виплат в короткостроковій і довгостроковій перспективі.

Представлені показники оцінки ефективності національної пенсійної системи дають можливість здійснити різнобічний аналіз досягнутого рівня ефективності функціонування пенсійної системи України.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Хить Л. В.
Оценка финансовой устойчивости пенсионной системы России : автореферат дис. ... кандидата экономических наук : 08.00.10 / Хить Людмила Викторовна ; Кубанский государственный университет. – Краснодар, 2011. – 24 с.
2. Financial Stability of Pension Systems: A Cross-Country Analysis Filip Chybalski Lodz University of Technology, Department of Management. Piotrkowska 266 Łódź, 90-924, Poland, 2011